ECONOMIC GROWTH
&
DEVELOPMENT
(Part-IX)

S. Madushanka

B.Sc (Mgt) Accounting (Special) (U.G)

University of Sri Jayewardenepura

සේවා නියුක්තිය

ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තු නිර්වචනයට අනුව සේවා නියුක්තිය යනු, සමීක්ෂණය පවත්වනු ලබන දිනට පෙර සතිය තුළ කිසියම් පුද්ගලයකු අවම වශයෙන් පැයක් වත් යම් ආර්ථික ක්‍රියාවලියකට දායක වීම යි.

සරලව පැවසුවහොත් සේවා නියුක්තිය යනු වැටුපක් හෝ වෙනත් ආර්ථික ප්‍රතිලාභයක් හෝ අපේක්ෂාවෙන් කිසියම් පුද්ගලයකු එලදායී ආර්ථික කටයුත්තක නිරත වීම යි.

ClassWork.LK

රටක සේවා නියුක්ත පුද්ගලයන්

රටක සේවා නියුක්ත පුද්ගලයන් ප්‍රධාන වශයෙන් කොටස් 4කට බෙදිය හැකි ය.

- රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික අංශයේ සේවකයන්
- සේව්‍යයන්
- ස්වයං රැකියාවල නිරත වන්නන්
- ගෙවීමක් (වැටුපක්) නොලබන පවුලේ ශ්‍රමිකයන්

සේවා නියුක්ති අනුපාතිකය

සේවා නියුක්ත ජන සංඛ්‍යාව ශ්‍රම බලකායේ ප්‍රතිශතයක් වශයෙන් දැක්වීම සේවා නියුක්ති අනුපාතිකය ලෙස හැඳින්වේ.

$$\text{සේවා නියුක්ති අනුපාතය} = \frac{\text{සේවා නියුක්ත ජන සංඛ්‍යාව}}{\text{ශ්‍රම බලකාය}} \times 100$$

ClassWork.LK

ඌන සේවා නියුක්තිය

ඌන සේවා නියුක්තිය යනු ශ්‍රම සම්පත පූර්ණ ලෙස සේවා නියුක්ත නොවීමයි.

ඌණ සේවා නියුක්තිය ඇති විය හැකි ආකාර දෙකකි.

- දාශ්‍ය ඌන සේවා නියුක්තිය
- අදාශ්‍ය ඌන සේවා නියුක්තිය

දෘශ්‍ය ඌන සේවා නියුක්තිය

දෘශ්‍ය ඌන සේවා නියුක්තිය යනු ප්‍රමාණවත් පැය ගණනක් වැඩ නොමැති වීම යි.

අදෘශ්‍ය ඌන සේවා නියුක්තිය යනු නිපුණතා මට්ටමට වඩා අඩු නිපුණතා මට්ටමේ රැකියාවක නිරත වීම යි.

නිදසුන් :

උපාධිධාරියකු කාර්යාලයක ලිපිකරුවකු වශයෙන් සේවය කිරීම

ClassWork.LK

උගුන සේවා නියුක්තිය කෙරෙහි බලපාන හේතු

ශ්‍රී ලංකාවේ උගුන සේවා නියුක්තිය කෙරෙහි පහත සඳහන් හේතු බලපා ඇත.

- රැකියා ඉල්ලුම්කරුවන්ගේ සුදුසුකම් හා හැකියාවන් ශ්‍රම වෙළෙඳපොළෙහි අවශ්‍යතාවන් සමග නොගැළපීම
- ශ්‍රම වෙළෙඳපොළට අවශ්‍ය නිපුණතා බිහි කිරීමට රජය අපොහොසත් වීම
- ශ්‍රම බලකායේ වර්ධනයට සාපේක්ෂව ආර්ථික වර්ධනය වේගවත් නොවීම
- ආයතන තුළ අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට වඩා ශ්‍රමිකයන් රැඳවා ගැනීම

ClassWork.LK

උෟන සේවා නියුක්තිය නිසා මුහුණ පෑමට සිදුවන ප්‍රතිවිපාක

ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින උෟන සේවා නියුක්ති තත්ත්වය නිසා පහත සඳහන් ප්‍රතිවිපාකවලට මුහුණ පෑමට සිදුව ඇත.

- ආර්ථිකයේ නිෂ්පාදනය අඩු වීම
- ශ්‍රමය අපතේ යාම
- ආදායම් ව්‍යාප්ති විෂමතා ඇති වීම
- ශ්‍රමයේ ඵලදායිතාව අඩු වීම
- දරිද්‍රතාවට මුහුණ පෑම
- සමාජ විරෝධී ක්‍රියාවන් ඇති වීම

ClassWork.LK

සේවා වියුක්තිය

සේවා වියුක්තිය යනු ආර්ථික ප්‍රතිලාභයක් අපේක්ෂාවෙන් කිසියම් ආර්ථික කටයුත්තකට ශ්‍රමය සැපයීමට කැමැත්තෙන් සිටියත් ඒ සඳහා අවස්ථාවක් නොමැති තත්ත්වයකි.

සේවා වියුක්තියේ ප්‍රභේද 4කි.

- වාරික සේවා වියුක්තිය
- සාර්ෂික සේවා වියුක්තිය
- ව්‍යුහමය සේවා වියුක්තිය
- චක්‍රීය සේවා වියුක්තිය

සේවා වියුක්ත අනුපාතිකය

සේවා වියුක්ත ජන සංඛ්‍යාව ශ්‍රම බලකායේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස දැක්වීම සේවා වියුක්ත අනුපාතිකයයි.

$$\text{සේවා වියුක්ති අනුපාතිකය} = \frac{\text{සේවා වියුක්ත ජන සංඛ්‍යාව}}{\text{ශ්‍රම බලකාය}} \times 100$$

ClassWork.LK

ශ්‍රී ලංකාවේ සේවා වියුක්ත අනුපාතිකයේ වෙනස් වීම්

ශ්‍රී ලංකාවේ සේවා වියුක්ත අනුපාතිකය හා එහි වෙනස් වීම් පහත සඳහන් පරිදි දැක්විය හැකි ය.

- ශ්‍රී ලංකාවේ සේවා වියුක්ති අනුපාතිකය සාපේක්ෂ වශයෙන් පහළ මට්ටමක පැවතීම
- උගත් තරුණ කොටස් අතර සේවා වියුක්ති අනුපාතිකය ඉහළ මට්ටමක පැවතීම
- ග්‍රාමීය අංශයේ සේවා වියුක්තිය සාපේක්ෂ වශයෙන් ඉහළ අගයක් ගැනීම
- ස්ත්‍රී සේවා වියුක්තිය සාපේක්ෂ වශයෙන් ඉහළ අගයන් ගැනීම

ClassWork.LK

සේවා වියුක්තිය කෙරෙහි බලපාන හේතු

ශ්‍රී ලංකාවේ සේවා වියුක්තිය කෙරෙහි බලපාන හේතු කීපයකි.

- රැකියා ඉල්ලුම් කරන්නන්ගේ සුදුසුකම් හා හැකියාවන් ශ්‍රම වෙළෙඳපොළ අවශ්‍යතාවන් සමග නොගැලපීම
- රැකියාවේ ගරුත්වය හා පිළිගැනීම වැනි කරුණු නිසා පෞද්ගලික අංශයේ රැකියාවලට යොමු නොවී රාජ්‍ය අංශයේ රැකියා ලැබෙන තුරු බලා සිටීම
- ශ්‍රම බලකයේ වර්ධනයට සමගාමීව ආර්ථික වර්ධනය වේගවත් නොවීම නිසා රැකියා ජනනය නොවීම
- නීති රීති නිසා පෞද්ගලික නිෂ්පාදන ආයතනවලට සේවකයන් බඳවා ගැනීම සීමා කිරීම

ClassWork.LK

සේවා වියුක්තිය ඉහළ යාම නිසා මුහුණ පෑමට සිදුවන ප්‍රතිවිපාක

ශ්‍රී ලංකාවේ සේවා වියුක්තිය ඉහළ යාම නිසා පහත සඳහන් ප්‍රතිවිපාකවලට මුහුණ පෑමට සිදුව ඇත.

- සමාජයට ලබා ගත හැකි උපරිම නිමැවුම් මට්ටම අහිමි වීම
- දරිද්‍රතාව ඉහළ යාම
- බාහිර සංක්‍රමණ ඉහළ යාම
- රජයේ ශුභසාධන වියදම් ඉහළ යාම
- දේශපාලන හා සමාජ නොසන්සුන්තා ඇති වීම
- සමාජ විරෝධී ක්‍රියා ඉහළ යාම
- පාසල්වලින් හා විශ්ව විද්‍යාලවලින් පිටවන්නන්ගේ නවීන චින්තනය ආකර්ෂණය කර ගැනීමේ ප්‍රමාදය නිසා නව නිපැයුම් බිහි වීම හිඟ වීම

ClassWork.LK

2021
2022
2023

උසස් පෙළ

ගිණුම්කරණය
ආර්ථික විද්‍යාව
ව්‍යාපාර අධ්‍යයනය

2021
2022

සාමාන්‍ය පෙළ

ව්‍යාපාර හා ගිණුම්කරණ අධ්‍යයනය

තනි හෝ කණ්ඩායම් පන්ති
(English & Sinhala Medium)

0763655550

S. Madushanka
B.Sc (Mgt) Accounting (Special) (U.G)
University of of Sri Jayewardenepura